

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 26. maijā
(OR. en)

9608/23

SOC 329
EMPL 212
EDUC 168
ECOFIN 454

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	2023. gada Eiropas pusgads – <i>politikas debates</i> – <i>Nodarbinātības komitejas priekšsēdētāja un Sociālās aizsardzības komitejas priekšsēdētāja sniegta prezentācija par svarīgākajiem vēstījumiem saistībā ar Sociālās konverģences sistēmu</i>

Pielikumā ir pievienota prezidentvalsts orientējoša piezīme par minēto tematu, lai sagatavotos Padomes (EPSCO) politikas debatēm 2023. gada 12. jūnijā.

2023. gada Eiropas pusgads

1. 2023. gada Eiropas pusgada pavasara pakete

2023. gada pusgada pavasara paketē ir uzsvērti Savienības un tās dalībvalstu galvenie izaicinājumi saistībā ar visām četrām konkurētspējīgas ilgtspējas dimensijām – makroekonomikas stabilitāti, taisnīgumu, vides ilgtspēju un ražīgumu –, ņemot vērā sociālekonomisko kontekstu. Ekonomikas izaugsme Savienībā ir izrādījusies noturīga, un darba tirgus joprojām ir spēcīgs – ir sasniegts vēsturiski augsts nodarbinātības līmenis. Tajā pašā laikā prasmju un darbaspēka trūkums joprojām ir ievērojams un kavē arvien lielāka skaita uzņēmumu izaugsmi, savukārt dažās iedzīvotāju grupās, arī starp sievietēm un jauniešiem, joprojām pastāv nodarbinātības līmeņa atšķirības. Lai gan spriedze enerģijas cenu jomā ir mazinājusies un kopējā inflācija ir nedaudz samazinājusies, būs vajadzīgs laiks, līdz izzudīs cenu spiediens, kas tādējādi turpinās ietekmēt mājtsaimniecību pirktpēju, jo īpaši grupām ar zemiem un vidēji zemiem ienākumiem. Algu palielināšanās ātrums ir bijis krietni zemāks par inflācijas ātrumu, un tāpēc tas nerada vēl lielāku inflācijas pieaugumu; tomēr tas būtiski samazina darba ņēmēju reālos ienākumus, ietekmējot viņu pirktpēju.

Pašreizējos augstas dzīves dārdzības apstākļos ir būtiski novērst nepilnības piekļuvē pienācīgām un ilgtspējīgām sociālās aizsardzības un iekļautības sistēmām, lai līdz minimumam samazinātu augstās inflācijas ietekmi uz neaizsargātām personām, kā arī ir būtiski panākt, lai algu attīstība mazinātu pirktpējas zudumu jo īpaši zemu atalgotiem darba ņēmējiem, vienlaikus saglabājot nodarbinātību. Šajā ziņā svarīgi ir arī regulāri atjaunināt minimālās algas. Tajā pašā laikā sociālās aizsardzības un iekļautības sistēmām ir jā saglabā nodarbinātības stimuli un aktīvi jāveicina līdzdalība darba tirgū un integrācija. Visi šie elementi ir būtiski, lai novērstu nabadzības risku un nevienlīdzības palielināšanos.

Papildus īstermiņa prioritātēm pavasara paketē ir pausts aicinājums risināt arī ilgtermiņa problēmas, tostarp stiprināt ES ekonomikas konkurētspēju un noturību un panākt strauju progresu zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā. Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM) kopā ar citu ES finansējumu, piemēram, kohēzijas politikas fondiem, ir būtisks, lai paātrinātu taisnīgu divējādo pārkārtošanos un veicinātu Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu. Pašlaik notiekošā atveseļošanas un noturības plānu (ANP) pārskatīšana ir iespēja risināt jautājumus, kas saistīti ar enerģētisko drošību un rūpniecības pārkārtošanos uz neto nulles ekonomiku, kā arī atbalstīt darbaspēka paātrinātu pārkvalifikāciju, lai iegūtu prasmes, kas ir būtiskas zaļajai pārejai, saskaņā ar Padomes ieteikumu par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos virzībā uz klimatneitralitāti, un ES zaļā kursa industriālo plānu.

2023. gada ziņojumos par valstīm ir noteikti politikas pasākumi, kas dalībvalstu līmenī vajadzīgi, lai pārvarētu īstermiņa, kā arī strukturālās problēmas. Tādējādi tās rūpīgi izvērtē ANP izpildi, uzsverot īstenošanas riskus un kavēšanos, kas dalībvalstīm jānovērš. Valstu ziņojumos ir iekļauts novērtējums par progresu Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un ES 2030. gada pamatmērķu un valstu mērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanā. Pamatojoties uz valstu ziņojumu analīzi, Komisijas priekšlikumi 2023. gada konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem (KVAI) dalībvalstīm sniedz norādījumus par to, kā risināt galvenās problēmas, kas ANP ir risinātas tikai daļēji vai nav risinātas nemaz.

2. Sociālās konverģences sistēma iespējamai integrācijai Eiropas pusgadā

EPSCO padomes 2021. gada oktobra sanāksmē Beļģija un Spānija nāca klajā ar iniciatīvu vēl vairāk stiprināt Eiropas pusgada sociālo dimensiju. Prezidentvalsts Francija 2022. gada janvārī Nodarbinātības komitejai (*EMCO*) un Sociālās aizsardzības komitejai (*SPC*) uzdeva līdz 2022. gada vidum sagatavot kopīgu atzinumu, lai rūpīgāk izpētītu šādas iniciatīvas iespējamo ieviešanu un darbību. Atzinums¹ atspoguļoja dalībvalstu atšķirīgos viedokļus un vairākus jautājumus par iniciatīvas precīzāku formu un darbību. *EPSCO* 2022. gada jūnija sanāksmē notika politikas debates par šo tematu, un vairāki ministri pauda atbalstu izmēģinājuma projekta uzsākšanai nolūkā iniciatīvu izskatīt sīkāk. Tā rezultātā prezidentvalsts Čehija 2022. gada septembrī aicināja komitejas izveidot *ad hoc* kopīgu Nodarbinātības komitejas un Sociālās aizsardzības komitejas darba grupu (DG) un sākt izmēģinājuma projektu.

Prezidentvalsts Zviedrija 2023. gada februārī aicināja *EMCO* un *SPC* informēt Padomi par komiteju viedokli attiecībā uz izmēģinājuma projekta rezultātiem un pievērsties galvenajiem jautājumiem, kas apzināti *EMCO* un *SPC* 2022. gada jūnija atzinumā. Te varētu būt iekļauti, piemēram, šādi jautājumi:

- instrumenta atbilstīgais nosaukums,
- attiecīgās terminoloģijas definīcijas,
- instrumenta darbība,
- instrumenta integrēšana Eiropas pusgadā un tā ietekme uz Eiropas pusgada norisi, tostarp attiecībā uz *EPSCO* lomu,
- instrumenta pievienotā vērtība saistībā ar esošajiem instrumentiem un
- iespējamā ietekme uz dalībvalstu un komiteju administratīvo slogu.

¹ Dok. 9222/22.

Ņemot vērā iespējamās saiknes ar diskusijām par Eiropas pusgada plašāku nākotni, prezidentvalsts mudināja *EMCO* un *SPC* atzinīgi novērtēt *ECOFIN* jomas ieguldījumu.

Atbildot uz prezidentvalsts aicinājumu, komitejas iepazīstināja ar savu viedokli *EMCO* un *SPC galvenajos vēstījumos*² par sociālās konverģences sistēmas ieviešanu Eiropas pusgadā.

Pēc prezidentvalsts Zviedrijas aicinājuma lūgt *ECOFIN* jomas ieguldījumu 2023. gada 16. maijā notika *EMCO*, *SPC* un Ekonomikas politikas komitejas (*EPC*) dialogs. *EPC* viedokļi ir apkopoti *EMCO* un *SPC* 2023. gada 25. maija vēstulē prezidentvalstij, cita starpā aicinot tehniskā līmenī rīkot kopīgas diskusijas par ierosināto satvaru. *ECOFIN* ministri 16. maijā tika informēti arī par notiekošo darbu pie sociālās konverģences sistēmas.

Prezidentvalsts Zviedrija ir paredzējusi noskaidrot, kāds ir atbalsta līmenis sociālās konverģences sistēmas ieviešanai Eiropas pusgada procesā, – šo jautājumu ir paredzēts risināt politikas debatēs *EPSCO* jūnija sanāksmē.

Ministri tiek aicināti paust viedokļus par šādiem jautājumiem:

- *Vai, Jūsuprāt, 2023. gada pavasara paketē ir identificēti visi attiecīgie izaicinājumi un politiskās prioritātes, kas ir EPSCO kompetencē un kas šķiet nepieciešami pašreizējā sociālekonomiskajā kontekstā?*
- *Ņemot vērā Nodarbinātības komitejas un Sociālās aizsardzības komitejas veikto pārbaudi, vai Jūs atbalstītu to, ka augšupējas sociālās konverģences uzraudzība Eiropas pusgadā tiek stiprināta, integrējot sociālās konverģences sistēmu, kā tas aprakstīts galvenajos vēstījumos?*
- *Vai Jūs atbalstītu ideju par to, ka EPSCO padome katru gadu apstiprina Padomes secinājumus par sociālo konverģenci Savienībā, pamatojoties uz konstatējumiem un daudzpusējām diskusijām saistībā ar jauno regulējumu?*

² Dok. 9481/23.